

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

МОВА І ВЛАДА

підготовки магістра

спеціальності В11 Філологія

освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Луцьк 2025

Силабус освітнього компонента «МОВА І ВЛАДА» підготовки магістра, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В11 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (англійська). Переклад».

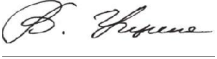
Розробники:

Ущина В.А., професор кафедри англійської філології, доктор філологічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми доцент Пожарська Н.В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри англійської філології, протокол № 2 від 15 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри проф. Ущина В. А.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити	В11 Філологія	Рік навчання 2
		Семестр 3-й
ІНДЗ: <u>експеримент та академічне есе</u>	Мова і література (англійська). Переклад	Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 12 год. Консультації 6 год.
		Самостійна робота 64 год.
	Магістр	Форма контролю: залік
Мова навчання		Англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Ущина Валентина Антонівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор кафедри англійської філології
Посада	Завідувач
Контактна інформація	м.т. (050)1335905; vushchyna@vnu.edu.ua, uval@ukr.net
	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
Дні занять	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

Анотація курсу: Вибірковий освітній компонент «Мова і влада» розкриває роль і значення мови у продукуванні, підтриманні та зміні владних стосунків у суспільстві. ЗО дізнаються про особливості взаємозв'язків між мовою та владою на різних рівнях соціальної інтеракції – від асиметрії безпосередніх мовленнєвих контактів у мікро-соціальних групах до нерівного доступу до медіа-ресурсів та інших засобів соціального впливу у макро-соціальних комунікативних умовах. ЗО здобувають навички розпізнавати приховані ідеологічні установки у мовленнєвій поведінці користувачів мови, виявляти

вплив мови на процеси домінування одних індивідів або груп (націй, рас, гендерів) над іншими, аналізувати мовні засоби маніпулювання задля досягнення влади і домінантності; ідентифікувати вербальні та невербальні сигнали нерівності та використовувати їх на свою користь; здійснювати систематизовані процедури критичного аналізу будь-якого дискурсу (як інституційного, так і побутового).

Засвоєння ВОК передбачає формування у ЗО належного теоретико-методологічного кругозору для майбутньої професійної роботи та практичної реалізації власних дослідницьких інтересів. Відтак реалізується зв'язок завдань з кваліфікаційною характеристикою, що засвідчується зазначеними у навчальній програмі практичними вміннями студентів.

Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни (пререквізити):

Знати

- володіти англійською мовою на рівні не нижче С1
- чинні напрямки сучасної лінгвістики
- співвідношення літературної мови і її нелітературних форм
- основні методи лінгвістичних досліджень

Вміти

- користуватися термінологією лінгвістики
- аналізувати мовні засоби у текстах різних стилів та реєстрів
- виявляти вплив таких соціолінгвістичних маркерів комунікації як гендер, вік, форми звертання
- проводити аналіз комунікативної ситуації

Володіти елементарними навичками

- використання термінології лінгвістики та суміжних наук
- вирізняти чинники, що впливають на соціальну диференціацію мов
- розуміти вплив соціальних і психологічних на мовленнєву поведінку учасників комунікації

Очікувані результати навчання (компетентності):

Інтегрельна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 2 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

- ЗК 3 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 6 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 9 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 10 Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 11 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

- ФК 1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
- ФК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- ФК 4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- ФК 5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- ФК 6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- ФК 7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК 8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ПРН

- ПРН 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- ПРН 2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- ПРН 3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
- ПРН 4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- ПРН 5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному

колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12 Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Таблиця 2 (Денна форма)

IV. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Language and Power. Theory and Practice							
Тема 1 Language as one of the most powerful forces in human culture. Structures of language and structures of power. Social theories of power. Linguistic approaches to studying power. Power and Dominance.	21,5	2	3		15	1,5	ДС + ДБ + РК / 5

Language of power and power of language							
Тема 2. <i>The Persuasive use of language in advertising and politics</i> Language as a tool of forming people's beliefs, values and ideologies. Worldview and language. Argumentative ploys and fallacies. Standards of critical thinking as a powerful source of human mind. Unequal access to public discourse as unequal access to power resources	21,5	2	3		15	1,5	ДС + ДБ + ПК / 5
Разом за модулем 1	43	4	6		30	3	20
Змістовий модуль 2. Language, Power and Social Relations							
Тема 3. <i>Language and Interaction in Institutional Discourse.</i> Linguistic inequality in medical discourse. Language and power relations in academic communication. Power and dominance in job interviews. Language and inequality of immigrant services	21,5	2	3		15	1,5	ДС + ДБ + ПК / 5
Тема 4. <i>Ethnic, racial, and gender inequality</i> Language as human rights issue. The cultural and economic dominance of certain languages. Diglossia and linguistic inequality. Endangered languages. Language death. Gender and linguistic inequality. White supremacism. Power of masculinity and heteronormativity.	25,5	2	3		19	1,5	ДС + ДБ + ПК / 5
Разом за модулем 2	47	4	6		34	3	20
Види підсумкових робіт							Бал
Експериментальне дослідницьке завдання							Г / 30
Підсумкова контрольна робота							Г / 30
Усього	90	8	12		64	6	100

Правила для студентів:

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями. Доскладання тем, під час вивчення яких студент був відсутній на заняттях, повинно відбутися до написання відповідної контрольної роботи (тесту).

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання тез. У разі відсутності студента на занятті з поважної причини студент має право написати тест, контрольну роботу чи есе в позаурочний час, а також підготувати презентацію за темою, що вивчалася на занятті.

Студентам можуть бути зараховані **результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті** (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно зі встановленим порядком можуть бути визнані результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), або окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені силабусом.

Політика щодо академічної доброчесності. Учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися вимог щодо проходження виробничої перекладацької практики, професійної етики та академічної доброчесності. Студенти-практиканти повинні дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу, толерантно ставитися до професорсько-викладацького складу та інших здобувачів освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у [Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання заліку в терміни, визначені розкладом залікової сесії, за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання.

V. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студентів. При вивченні ВОК «Мова і влада» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій). Бали підсумовуються до 100 б.

Для оцінювання знань студента використовують поточний та підсумковий контроль. Поточним контролем передбачені відповіді на практичних заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, роботу в малих групах, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Кількість балів, які студент може отримати за кожне практичне заняття, зазначена у Таблиці 2. За умови додаткової наукової активності 30 та відповідно до рішення кафедри англійської філології, студенту можуть бути нараховані **додаткові бали**:

5 балів - за результативну участь у студентській проблемній групі, публікацію тез, участь у II етапі всеукраїнської студентської олімпіади.

10 балів - публікація статті, призове місце на II етапі всеукраїнської студентської олімпіади або конкурсу наукових робіт.

15 балів - за призове місце на I етапі всеукраїнської студентської олімпіади або конкурсі наукових робіт.

Шкала відповідності оцінок

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0». Загальний поточний бал є сумою балів за темами і складає 40 балів.

Підсумковий бал (60) складається із балів за індивідуальне дослідницьке завдання на одну із тем курсу і підсумкову контрольну роботу.

Залік

ЗО, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

ЗО, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік, і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Baudinette, T. Constructing identities on a Japanese gay dating site. *Journal of Language and Sexuality*. 6:2. 2017. P. 232-260.
2. Chambers, J. K. *Sociolinguistic Theory: Linguistic Variation and Its Social Significance*. Malden: Wiley Blackwell, 2009. 332 p.
3. Dijk, van. T.A. *Discourse and Power*, 2008. London: Palgrave, 320 p.
4. Eckert P. The limits of meaning: Social indexicality, variation, and the cline of interiority. *Language*. Vol 95, No 4, 2019. P. 751-776.
5. Fairclough, Norman. *Language and power*. London: Longman, 1989. 248 p.
6. Kiesling, S.F. *Language, Gender, and Sexuality*. Routledge; 1st edition. 2019. Mooney, A., and Evans, B. 2014.
7. Mooney, Annabelle. *Language, Society & Power: An Introduction (4th Ed.)*. NY: Routledge. 2018.
8. Seals, Corinne A. *Choosing a Mother Tongue: The Politics of Language and Identity in Ukraine*. Bristol: Multilingual Matters, 2019, 213 p.
9. Thornborrow, Johanna. *Power Talk. Language and Interaction in Institutional Discourse*, London: Longman, 2002. 145 p.
10. Wardhaugh, Ronald. *An Introduction to Sociolinguistics*. 2006. URL: http://home.lu.lv/~pva/Sociolingvistika/1006648_82038_wardhaugh_r_an_introduction_to_sociolinguistics.pdf
11. Watts, Richard J. *Politeness*. Cambridge University Press, 2003. 318 p.